

miniBUDZOGÁŇ

NÓRSKO-SLOVENSKÝ SPOLOK č. 4/2004

31. augusta usporiadalo Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v koncertnej sieni v Oslo koncert a recepciu pri príležitosti štátneho sviatku SR.

Na túto udalosť vydalo veľvyslanectvo pre členov Nórsko-slovenského spolku 8 lístkov na koncert a recepciu + 6 lístkov iba na recepciu, teda 14 miest. Ako napísal veľvyslanec SR p. Sokolík: "Vzhľadom na to, že ste nám neposlali zoznam a adresy krajanov - členov Vášho spolku - a kapacitu priestorov, ktoré prenajímame sme rozhodli, že Vám poskytneme:" 8 + 6 miest.

Voľných sedadiel sme koncertnej sieni videli dosť. Recepcia bola zároveň rozlúčka s pánom Sokolíkom, ktorý končí svoje pôsobenie v Nórsku.

Vlado

K lekárovi na Slovensku?

Niekoľkokrát sme sa v Budzogáni dotkli nórskeho a slovenského zdravotníctva a skúsenosťami v styku s nimi. Musím povedať, že ja nepatrím k nadšeným prívržencom nórskeho zdravotníctva a so zdravotnými záležitosťami sa obraciam na slovenských lekárov. Keď už nič iné, tak čakacie doby na vyšetrenia a zákroky, s ktorými nórske zdravotníctvo bojuje, sú im neznáme. Mali sme tu na návšteve lekárku zo známej bratislavskej nemocnice. Ukázali sme jej článok z časopisu Dine Penger č. 3/2003, ktorý čitateľom radí, ako sa čakacia doba dá skrátiť (vlastnou voľbou nemocnice) a zároveň tam bol zoznam bežných zákrokov a aktuálna čakacia doba. Lekárka len neveriacky krútila hlavou.

Ja sám som v Bratislave za dve dopoludnia absolvoval mnohé vyšetrenia a jeden chirurgický zákrok. V Nórsku mi vybrali stehy. Tu by mi tieto vyšetrenia s žiadankou od všeobecného lekára odborníkom zabrali rok až 18 mesiacov.

Prečo to však píšem? Podmienkou na lekárske ošetrenie na Slovensku je členstvo v niektorej zdravotnej poisťovni, čím sme my, Slováci žijúci v cudzine, vylúčení.

Mám kontakt na Vojenskú nemocnicu v Bratislave. Nebudem hovoriť o postavení Vojenskej nemocnice v slovenskom zdravotníctve a o dôvodoch, že je pre slovenskú verejnosť pojmom a zárukou kvality. Vojenská nemocnica ponúka, cez svoju súkromnú spoločnosť, akékoľvek lekárske vyšetrenia a zákroky, cudzincom, návštevníkom, ktorí si lekárske služby zaplatia z vlastného vrecka. Nepropagoval by som túto možnosť, keby to išlo na úkor zdravotníckych služieb pre slovenskú verejnosť, ale nie je to tak. Z vyšších príjmov nemocnice, ktoré sú okamžité, lebo nepochádzajú z pomalých a nesolventných poisťovní, majú prospech všetci jej pacienti. Odzrkadlí sa to na nákupoch potrebnej techniky, zdravotníckeho materiálu.

Pri vyšetrení pacienta je zohľadnené, že, sem, povedzme, prichádza z cudziny, a aj veľmi komplexné vyšetrenia sú pripravené tak, že sa dajú absolvovať za jeden deň.

Len si predstavte:

Anamnéza, klinické vyšetrenie, laboratórne vyšetrenie, ergometrické vyšetrenie, spirometrické vyšetrenie, rtg hrudníka, ultrazvukové vyšetrenie orgánov brušnej dutiny, očné vyšetrenie, ušno-nosno-krčné vyšetrenie, dermatologické vyšetrenie, gynekologické vyšetrenie (ženy), mamologické vyšetrenie (ženy), urologické vyšetrenie (muži), chirurgické vyšetrenie, záverečná správa.

Ano, toto sa dá absolvovať za jediný deň a stojí pod 10.000 korún (slovenských), teda asi 2.100 NOK. O tejto ponuke som sa dozvedel v máji, jedna naša členka už túto Diagnosticko-preventívnu prehliadku absolvovala a bola veľmi spokojná. Trvalo to jeden deň a medzi jednotlivými ambulanciami ju sprevádzala pridelená sestrička.

Už som spomenul Diagnosticko-preventívnu prehliadku. Túto ponúkajú v rozličných variáciách, vyššie opísaná Komplexná DPP je najväčšia a cenou 10.000 SKK i najdrahšia. To však neznamena, že robia len preventívne prehliadky. Dá sa u nich uskutočniť akýkoľvek operatívny zákrok s hospitalizáciou, lekárska konzultácia. Tu treba povedať, že medzi slovenskými a nóorskymi lekármi som sa nestretol s profesionálnou žiarlivosťou. Ak Vám urobia správnu diagnózu a návrh na liečenie, či zákrok na Slovensku, verím, že nórski odborníci bez akýchkoľvek výhrad návrh akceptujú.

Ponuka Vojenskej nemocnice sa dá využiť aj ako "Second opinion" alternatívu. Máte najmenšie pochybnosti o diagnóze a terapii navrhutej nóorskym lekárom, môžete sa poradiť so slovenskými odborníkmi. Obidve strany dosť ľahko vedia využiť svoje lekárske správy (latinské názvy, čísla chorôb).

Do Bratislavy už dávnejšie chodili zahraničné Slovenky rodiť. Prichádzajú z Rakúska, Nemecka a iných okolitých štátov. Celé ich to vyjde na 15 - 20 tisíc slovenských korún. Možno dávajú prednosť Slovensku, aby sa im nestalo, čo jednej našej známej, prvorodičke, v Ullevål nemocnici. Aj s manželom si priplatili nadštandardné hotelové ubytovanie v nemocnici, krásne vybavená izba, jedlo, ale malý nebol okúpaný 72 hodín, lebo jej to nikto nepovedal, ani neukázal.

Spoločnosť Medilab, ktorá tieto možnosti ponúka, je na internete - www.medilab.sk. V redakcii máme informácie s cenníkom ponuky, ak máte záujem, kontaktujte Vlada Branka (tlf. 22504936).

Porozmýšľajte, či by ste pri Vašej nasledujúcej ceste na Slovensko nemali absolvovať napríklad nejakú DPP. Je to preventívna prehliadka, zistí Váš celkový zdravotný stav, upozorní na eventuálne riziká, tipy na stravu, životosprávu a môže objaviť chorobný stav, ešte, kým je ho ľahko liečiť. Je zaujímavé, že takéto diagnosticko-preventívne prehliadky dávame robiť každoročne servisnou prehliadkou na naše autá, a za oveľa viac peňazí, než by nás stála najdôkladnejšia prehliadka, pričom tu ide o naše zdravie, ktoré si, na rozdiel od auta, nově nekúpime.

Vlado Branko

Stála konferencia "Slovenská republika a zahraniční Slováci 2004"

V dňoch 2. – 3. júla 2004 sa v Kongresovom centre City Hotela v Bratislave uskutočnila Stála konferencia k otázkam vzájomných vzťahov a spolupráce "Slovenská republika a zahraniční Slováci 2004". Konferencia sa konala pod záštitou predsedu vlády Slovenskej republiky (SR) Mikuláša Dzurindu a jej hlavným organizátorom bol Generálny sekretariát pre zahraničných Slovákov pri Úrade vlády SR. Na stálej konferencii sa zúčastnilo 101 zástupcov krajských spolkov a organizácií z 19 krajín, medzi nimi i zástupkyňa Nórsko-slovenského spolku.

Stála konferencia sa koná pravidelne od roku 1999 na začiatku júla, keď 5. júl, štátny sviatok sv. Cyrila a Metoda, je zároveň Pamätným dňom zahraničných Slovákov v Slovenskej republike.

Stála konferencia "Slovenská republika a zahraniční Slováci 2004" vznikla na ustanovujúcom zasadnutí delegovaných zástupcov organizácií a spolkov Slovákov žijúcich v zahraničí dňa 2. júla 1999 v Bratislave. Stála konferencia bola iniciovaná Ministerstvom kultúry SR spolu s Ministerstvom zahraničných vecí SR v snahe vytvoriť samostatný zvrchovaný orgán, reprezentujúci zahraničných Slovákov ako celok v ich materskej krajine. "Stála konferencia je integračným združením delegovaných zástupcov slovenských menšín a komunít v zahraničí a súčasne v danej oblasti plní úlohu najvyššieho poradného orgánu Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky". (Štatút, čl. 3). Hlavným cieľom Stálej konferencie je úsilie o zjednotenie slovenských síl v zahraničí v záujme ich vlastného zachovania pre slovenský národ ako jeho neoddeliteľnej súčasť. Stála konferencia je platformou, ktorá umožňuje zahraničným Slovákom prediskutovať a riešiť otázky súvisiace s realizáciou politiky materskej krajiny k svojej diaspóre a s problematikou postavenia menšín v cudzích štátoch.

Priebeh a konanie Stálej konferencie 2004 sa, ako aj v predchádzajúcich rokoch, niesli v duchu týchto nadradených ideí.

Podujatie slávnostným príhovorom otvoril C. Baláž, splnomocnenec vlády SR pre zahraničných Slovákov. Stálu konferenciu následne pozdravili: podpredseda vlády SR D. Lipšita, zástupca Národnej rady SR poslanec P. Čaplovič, župan Bratislavského kraja E. Roman, metropolita Slovenska J. Sokol, predseda Matice slovenskej J. Markuš a iní predstavitelia ústredných orgánov štátnej správy, cirkvi a inštitúcií. Na zakončenie slávnostnej časti prijal prezident SR Ivan Gašparovič účastníkov Stálej konferencie v Grassalkovichovom paláci.

Počas rokovania získali prítomní zahraniční krajanovia aktuálne informácie o stratégiách rezortov kultúry, školstva a vnútorných vecí v oblasti štátnej politiky voči zahraničným Slovákom v nových podmienkach vyplývajúcich z členstva SR v Európskej únii (EÚ). Konkrétnym krokom v tomto smere by malo byť zriadenie Úradu komisára pre diaspóru pri EÚ. Európska únia pozorne sleduje a podporuje myšlienku zachovania kultúrnej a jazykovej identity európskych komunít, žijúcich a pôsobiacich v diaspóre.

Predseda Svetového združenia Slovákov v zahraničí (SZSZ) Dušan Klimo zdôraznil nutnosť schváliť také systémové opatrenia, ktoré by zabezpečovali ucelenú koncepciu politiky štátnych orgánov SR voči krajanom.

Prvým dôležitým činom by bolo urýchlené prijatie Zákona o štátnej starostlivosti SR o Slovákov v zahraničí, ktorý by nahradil doterajší Zákon o zahraničných Slovákoch. Navrhovaný zákon by sa mal orientovať na ochranu ľudských práv s dôrazom na individuálne práva osôb patriacich k príbuzenským menšinám. Zákon by mal účinne prispievať k zachovaniu slovenskej identity a jazyka, podporovať kultúrny rozvoj Slovákov žijúcich mimo územia SR a ich kontakty s rodnou krajinou.

Súčasná roztrieštenosť v kompetenciách jednotlivých rezortov, ktoré majú na starosti krajanov, by sa explicitne vyriešila zriadením Úradu pre Slovákov v zahraničí ako samostatného právneho subjektu, ktorý by sa stal koordinačným centrom, riadiacim všetky aktivity týkajúce sa krajských záležitostí. Úrad by mal byť finančne zabezpečený zo štátneho rozpočtu na podporu krajanov. (D. Klimo, SR a zahraniční Slováci 2003.)

Členka Sekcie vládnej legislatívy Jiřina Fischerová definovala vo svojom prejave štatút "zahraničného Slováka" ako zákonodarne schválený. Hovorkyňa vlády zaujala pozitívne stanovisko k pripravovanému Zákonom o štátnom občianstve pre príbuzenské menšiny a orientovala delegátov o úprave volebného zákona, ktorý by umožnil občanom SR žijúcim v zahraničí korešpondenčný spôsob účasti na voľbách.

V diskusii sa delegáti v prevažnej miere sústredili na hodnotenie pomoci a starostlivosti SR o svoju príbuzenskú menšinu v jednotlivých krajinách a na efektívnosť a účelnosť štátnej politiky voči krajanom. V početných otvorených a kritických vystúpeniach delegátov sa prejavila nespokojnosť so súčasnou situáciou, v ktorej vládne zjavný rozpor medzi deklarovanými zámermi štátnych orgánov SR a ich pomalým uplatňovaním v praxi. Diskusné príspevky však zároveň dokumentovali aj bohatú rôznorodú činnosť slovenských spolkov a organizácií v mnohých krajinách sveta.

Pracovné predsedníctvo konferencie zapracovalo hodnotenia, stanoviská a požiadavky delegátov do Vyhlásenia účastníkov Stálej konferencie "Slovenská republika a zahraniční Slováci 2004", aj s odporúčaním delegátov, zriadiť na pôde Národnej rady stálu komisiu, ktorá by sa opierala o poradnú a expertnú činnosť predstaviteľov organizácií Slovákov žijúcich v zahraničí. Znenie vyhlásenia bolo schválené väčšinou prítomných.

Delegáti konferencie sa po jej oficiálnom zakončení zúčastnili spolu so zástupcami vlády a štátnej správy SR na galaprograme "Pieseň domova" v Divadle Aréna, ktorý sa konal v rámci "Dní zahraničných Slovákov v SR 2004".

Eleonóra Koleničová

Ja nezdíeľam názor pána Branka, že by sme mali všemožné veci v našom spolku utajovať, pod akýmkoľvek zámenkami. Súčasné vedenie spolku bude vždy presadzovať otvorenosť a vždy sa budeme striktne držať faktov a pravdy.
J. Zima

Spoluorganizátorom besedy so slovenským spisovateľom G. Murínom bol krajský spolok vedený J. Zimom.

Väčšina z Vás dostala 1. septembra SMS-ku, ktorou sme Vás informovali o pripravovanej besede so slovenským spisovateľom Gustávom Murínom, a v mene Veľvyslanectva SR v Oslo vás na ňu pozvali. Kvôli krátkosti SMS správy sme nemohli uviesť, že spoluorganizátorom besedy bol krajský spolok vedený J. Zimom, ako nás o to žiadalo veľvyslanectvo:

Citujem:

"v nadväznosti na dnešnú mailovú komunikáciu ohľadom pripravovanej besedy so slovenským spisovateľom G. Murínom, si Vás dovoľujem informovať, že priestory v ktorých sa beseda uskutoční pomohol ZÚ SR Oslo zabezpečiť krajský spolok p. Zimu.

Na základe tejto skutočnosti by sme ocenili, keby ste členov Vášho spolku, ktorí majú záujem zúčastniť sa besedy s G. Murínom informovali, že spoluorganizátorom podujatia je krajský spolok vedený J. Zimom.

Za porozumenie ďakujem.

S pozdravom,

Z. Chudá,

radca ZÚ SR Oslo"

Odpoveď V. Branka:

"Som rád, že sa na pripravovanú besedu podarilo zabezpečiť priestory. Keďže je príliš krátky čas na priloženie pozvánky na túto akciu k miniBudzogáňu, ktorý sa zakrátko bude posielat' zo Slovenska, oznam o tomto sme krajanom a priateľom chceli dať prostredníctvom SMS-správy.

Tá ma však obmedzenú veľkosť, nemyslím si, že by sa tam zmestila, a bola relevantná, informácia o tom, že spoluorganizátorom podujatia je krajský spolok vedený J. Zimom. Myslím, že nám všetkým ide v prvom rade o stretnutie so spisovateľom Murínom a nie o propagáciu, nám úplne neznámeho, spolku.

Dovoľte mi pri tejto príležitosti spomenúť, že sme sa viackrát o kontakt a dialóg so Spoločnosťou priateľov Slovenska pokúšali, s negatívnou reakciou z ich strany. Ak máte Vy akékoľvek informácie o tejto spoločnosti, ktoré nám môžete poskytnúť, veľmi ich privítame.

S pozdravom

Vladimír Branko"

odpoveď z veľvyslanectva:

"Vzhľadom na fakt, že spolok p. Zimu pomohol ZÚ so zaistením priestorov, je možné ho pokladať za spoluorganizátora. Explicitná požiadavka na oznámenie tohoto faktu Vaším členom - bola tlmočená p. Zimom. ZÚ ju rešpektoval a oznámil Vám tento fakt. Všetky ďalšie postupy sú mimo nás.

Súhlasím však s Vami - v plnom rozsahu - že všetkým by nám malo ísť hlavne o úspešný priebeh besedy s p. Murínom.

Vo veci informácií o Spoločnosti priateľov Slovenska - Vám, žiaľ, nemôžem byť nápomocná. Jednak takéto informácie nemáme a jednak nemám žiadnu autorizáciu na ich poskytovanie."

S pozdravom,

Z. Chudá"

Najprv by veľvyslanectvo "ocenilo", keby sme členov informovali o spolku vedenom J. Zimom ako spoluorganizátorovi, potom sa ukazuje, že ja nič, ja muzikant, iba nám oznámili explicitnú požiadavku, ktorá im bola tlmočená p. Zimom.

Ja si myslím, že ak máme vo svojich materiáloch venovať priestor na propagáciu nejakého spolku, mali by sme niečo o tomto spolku a jeho činnosti vedieť.

Keďže nás o to žiadalo veľvyslanectvo, bolo na mieste požiadať ich o nejaké informácie. Takéto informácie, o spolku - s ktorým úzko spolupracujú - však oni nemajú.

Spoločnosť priateľov Slovenska je najutajenejšia organizácia s akou som ja prišiel do styku. Nuž, tajomstvá a záhady odjakživa ľudí fascinovali a dráždili.

Pán Zima sa mohol so svojou explicitnou požiadavkou obrátiť rovno na nás. Veď sme to neboli my, ktorí žiadali "bezodkladné ukončenie zasielania akéhokoľvek materiálu, týkajúceho sa Nórsko-slovenského spolku", a "aby ste akékoľvek moje (t.j. Zimove) údaje vymazali zo zoznamov patriacich Nórsko-slovenskému spolku a ukončili zasielanie akejkoľvek pošty na moju (t.j. Zimovu) adresu".

A tiež sme to neboli my, ktorí sa vyhrážali "právnym zástupcom, aby v spolupráci s kompetentnými nóorskymi úradmi zjednal nápravu."

Vlado Branko

RØYKELOVEN

Od 1. júna nám tu teda platí zákaz fajčenia vo všetkých podnikoch. Nevieť, či som za alebo proti. Celkom egoisticky som za, keďže cigarety a cigaretový dym neznášam a neraz som sa barom a iným podnikom vyhla práve z tohto dôvodu. Na druhej strane mám tiež predstavu, že to "patrí k veci". Ja viem, ide to proti mne, ale chápem všetkých fajčiarov a všetkých "barových fajčiarov", ktorí sa nedokážu dostať do správnej pohody bez cigarety. Ono, aj alkohol škodí zdraviu, ale keby ho v baroch zakázali, mohli by rovno zavrieť. Hoci, fajčenie škodí okoliu a hlavne zamestnancom v podnikoch, no a ja som im vlastne vcelku vďačná.

Šokovali ma ale plagáty, ktoré sa objavili po meste a tiež v lekárnach v súvislosti s týmto novým zákonom: "Du har aldri hatt en bedre grunn til å slutte!" (Nikdy si nemal lepší dôvod prestať!). Ako to mohlo niekoho napadnúť, a ako ten nápad mohol prežiť chvíľkové blúznenie a ako sa to mohlo dostať cez korektúru a tlač až celkom do mesta?!

Ak by náhodou niekto nevedel, že fajčenie škodí zdraviu, že škodí prostrediu, otravuje okolie, človek z toho smrdí a jeho bozk chuti ako popolník (hoci verím, že všetci fajčiari sú si toho všetkého vedomí), nikto sa nemohol vyhnúť vidieť na každej cigaretovej krabičke veľkým písmom dobre myslené upomienky. Ten, pre koho je zákaz fajčenia v podnikoch najlepším dôvodom prestať, ten má zrejme podstatne väčší problém než fajčenie...

Zuzana B.O.

Opäť máte v rukách vydanie Budzogáňa. Pod textami nájdete podpisy troch osôb, členov Nórsko-slovenského spolku, kde však dve mená sú len pod dvoma rešpektívnymi príspevkami, a všetky ostatné príspevky sú podpísané Vladimír Branko. Nie je to preto, že si to tak prajem, naopak s radosťou urobím(e) miesto Vaším príspevkom. Je to časopis slovenskej komunity v Nórsku a mal by odzrkadľovať všetky pohľady a názory.

Sú medzi nami ľudia, ktorí práve prišli do Nórska, starousedlíci, ľudia ktorí žijú v iných komunitách, než my tu v Oslo. Vieme, že máme veľmi rozličné názory, to je zjavné z osobných stretnutí, alebo telefonických rozhovorov, prispajte svojou troškou a prezentujte sa, alebo svoje názory na stránkach miniBudzogáňa. V nedávnom čísle českého krajanského spolku bola zaujímavá správa ich krajana, ktorý sa usadil na Svalbarde.

Boli sme na dovolenkách, v cudzine i na Slovensku, je o čom písať..

Vo štvrtok 26. augusta sme sa zišli pred kinom Klingenberg na film Coffee and Cigarettes. Tentokrát sa nás zozbieralo osem, čo nie je zlé. Po kine sme ešte zašli do blízkej kaviarničky na kus reči. Verím, že to ide správnym smerom a že sa v kine stretne vždy viacerí než predchádzajúci raz. Doteraz som filmy vyberala podľa vlastného vkusu, pričom som ale tiež prihliadala na vhodnú dĺžku filmu, čas predstavenia a podmienkou tiež bolo, aby bol film po anglicky, pre dostupnosť tým, čo nevedia nórsky.

Každopádne sme sa už trochu zabehli a tak sa najbližšie chystám vybrať "normálnejší", komerčnejší film. Pre zmenu. Dúfam, že to pritiahne tých, ktorých môj predchádzajúci výber filmov neoslovil. V tejto chvíli ešte neviem, aký film to bude a ak máte nejaké tipy, neváhajte ozvať sa mi.

Pozvánku s informáciami dostanete ako zvyčajne SMS-kou niekoľko dní vopred.

Zuzana B.O

Valné zhromaždenie Nórsko-slovenského spolku

Ako sme sľúbili v minulom čísle, oneskorene, ale predsa usporiadame v novembri valné zhromaždenie. Dúfame, že sa ho zúčastníte a ešte viac dúfame, že sa medzi radovými členmi nájdú ľudia ochotní pracovať vo výbore a touto cestou aktívne formovať náplň spolkovej činnosti.

Vedenie pozostáva v súčasnej dobe z Vladimíra Branka, predsedu vedenia, Eleonóry Koleničovej a Zuzany Biacovskej Olsson v úlohe členov vedenia a Marije Brkljačič a Magdalény Sæthre, ako náhradníčok. Podľa stanov by výbor mal pozostávať zo štyroch riadnych členov, okrem predsedu. Takže miesta, aj keby všetci členovia výboru boli ochotní vo výbore naďalej pracovať, je dosť.

Porozmýšľajte a v prípade záujmu, či bližších informácií skontaktujte buď Zuzanu Biacovskú O. na 930 90 216, alebo Vladu Branka na 909 92 175.

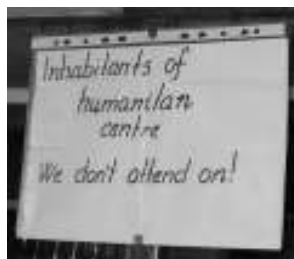
Nová angličtina?

Teraz v lete som sa zatúlal do malého slovenského mestečka pri Dunaji. Nebudem komentovať výdobytky architektúry, ktoré som tam zažil - na križovatke oproti kostolu a vedľa Miestneho úradu tam dostavovali novú budovu penziónu a malej predajne. Práve prípevňovali neónový nápis. Na materiáloch, ani náteroch nešetřili; na dome sa bili najkrikľavejšie farby žltej, zelenej a červenej. Každý má svoj vkus.

Mestečko je to prívetivé a aj Miestny úrad to návštevníkovi hlása v štyroch jazykoch honosnou tabuľou: Vitame Vás, v slovenčine, potom to isté po maďarsky a nemecky. Zarazil ma anglický preklad jednoduchého a základného "Vitame Vás" - Greet You! Nech by som sa akokoľvek snažil, nikdy

by som neprišiel na túto verziu tak jednoduchého výrazu "Vitame Vás".

Slnko pánilo a teplota sa blížila k tridsiatke. Oproti Miestnemu úradu bola sympatická reštaurácia s terasou. Na výčape ma prekvapil zavesený oznam veľkosti A4: "Inhabitants of humanitarian centre We don't attend on". Musel som sa spýtať príjemnej pani

servírky čo text hovorí.

Vraj, "obyvateľov utečeneckého tábora neobsluhujeme."

"Viete, máme tu utečenecký tábor a s niektorými obyvateľmi sú problémy. Nie aby ste si mysleli, že sme nejako proti, sú tam chudáci, ktorých je nám ľúto, z Indie, Afriky... Ale s Ukrajincami je problém, že kradnú. Viete, to je tábor, že si oni voľne chodia do dediny, kto to už kedy videl! To nikde nie je! Na západe ich majú ohradených. Tak šéf povedal a vyvesili sme túto vyhlášku. Aj tuberkulózu u nich objavili."

Spýtal som sa, koľko asi tých utečencov je. Vraj ich tam majú okolo 600.

Možno celý text z mojej strany znie posmešne, ale nie je to tak. Ja som otvorene povedal pani servírke, že text vyhlášky je na hranici nezrozumiteľnosti, poprosil som ju, či si to môžem sfotografovať a sľúbil, že názov mestečka neuviedem. Ľudia reagujú a bránia sa tak, ako je im to blízke. A je to ľudské. A ani netušia, ako majú ďaleko k zasľúbenému nórskejmu fargerikt fellesskap.

Že v malom mestečku majú problémy s cudzími jazykmi, sa dá pochopiť. Ale aj renomované medzinárodné firmy občas vyproduktujú klenot. Skúste si na oficiálnej stránke leteckej spoločnosti SAS objednať letenku. Lietajú aj do krajiny Jugoslavia. Nechali sa inšpirovať medvedíkom Yogi, alebo jogurtom? Kto by nevedel, čo majú na mysli, tak hlavné mesto tejto krajiny sa nazýva Belehrad.

Vlado Branko

Presmerovanie pošty.

Mienite sa zdržovať dlhšiu dobu mimo svojho bydliska? Využite službu Nórskej pošty a presmerujte si zasielanie pošty a nič vám neujde! Kedysi to bolo zadarmo, teraz je to za mierny poplatok.

Jedni naši známi odcestovali na 8 mesiacov do Českej republiky. Za presmerovanie pošty zaplatili okolo 800 NOK. V Česku sa po mesiaci začali diviť, že im nechodí žiadna pošta. Až po mnohých medzištátnych hovoroch zistili, že Nórska pošta si zmyslela, že kúpele Poděbrady ležia na Slovensku a posielala poštu tam. Našich známych to, okrem ceny telefonátov, stálo aj pár pokút za neskorozaplatené poplatky za elektrinu a pod. Aspoň poplatok za presmerovanie im, po ich návrate, Nórska pošta, vrátila.

Doporučujem poprosiť známych o vyberanie poštovej schránky a zasielanie poštou.

Dobrodružstvá na úradných chodbách

Západní návštevníci Slovenska sú pozitívne prekvapení. Tam, kde boli pripravení na obchody s nevrlymi predavačmi, nefungujúce telefóny, kde sa im o mobile ani nespomína, strohé úradníčky na recepciách šedivých panelákových hotelov, tam sa stretávajú s vysokotechnologickou spoločnosťou, kde je zákazník stredobodom pozornosti. Domov si nesú veľmi pozitívne zážitky.

Oni však nepotrebujú vymeniť vodičský, či občiansky preukaz. To som totiž chcel počas svojej krátkej návštevy vybaviť ja. V Bratislave ma podľa bydliska odkázali na Záhradnícku ulicu pri trhu. Už na polícii v Ružinov, ako i u vrátnika na Záhradníckej som dostal správne a užitočné informácie o potrebných fotografiách, kolkoch a postupe. Vodičské i občianske preukazy sa vybavujú na tej istej chodbe, v rozličných dverách, v ten deň od 07.30 do 12.00 a od 13.00 do 15.00. Chodba je to neútulná, komfort pol stovky čakajúcich občanov zabezpečuje desať stoličiek. O nejakom číselnom poradovníku, aký poznáme zo Škandinávie, ani nechyrovat'. "Kto je posledný, prosím?" spýta sa každý prichodzí. A potom si toho posledného stráži. Teda okrem "vyvolených", ktorí do dverí vrazia bez akéhokoľvek čakania. Veľká nástenka pri dverách je zaplnená vecnými a zrozumiteľne spracovanými údajmi o postupe vybavovania, podľa podstaty žiadosti. Nový preukaz po strate, výmena kvôli zmene, vrátenie po odobratí, atď. V rade sa napriek tomu vždy nájde nejaký "vševedko", ktorému stačí akákoľvek poznámka, aby začal "radiť". Na nástenke je okrem iného jasne napísané, že

medzinárodný vodičský preukaz platí tri roky, platí vo všetkých štátoch Európy, čo vôbec dvom mladým dievčatám neprekážalo, aby nás bavili informáciami o dvojročnej platnosti preukazu a výlučne v štátoch EÚ. Je to ako loptová hra, alebo hra na šepkanú, lebo nesprávnej informácie sa chytí ďalší účastník a ďalej ju rozvádza. Tiež som sa poučil, že v USA sa šoférije vľavo. Aspoň sa človek nenudí. Dorazil som tam o pol deviatej a o hodinu som mal záležitosti okolo vodičského preukazu vybavené. Ešte raz tam budem musieť ísť, aby som si preukaz vybral. Mal som na Bratislavu len tento jeden krásny letný deň, rozhodol som sa vybaviť iné veci doobeda a poobede sa sem vrátiť kvôli občianskemu preukazu. Chcel som použiť trik môjho otca, keď sa kedysi staval do radu na vysnívanú Vycestovaci doložku do Juhoslávie. Keď kancelária zatvárala o jednej, prišiel tam o pätnásť minút skôr, ani do radu sa nepostavil, len si tam niekde sadol a čítal noviny. O jednej zavreli vchod a on sa pohodlne dostal na rad o 13.45. Ak teda nepatrí k vyvoleným, ktorí "doložky" vybavovali vo dverách, kde bolo na papieri rukou napísané "Doložky nevybavujeme". Takže som na Záhradnícku dorazil o 14.40. Predo mnou bolo do "na občianske" kancelárie asi 15 ľudí. Ako sa blížila tretia hodina, ľudia začali panikáriť. O tretej k nám prišiel akýsi súdruh a povedal, že zatvárajú a máme ísť domov. Môžeme prísť opäť o dva dni. "Bohužiaľ, o tretej nám vypnú počítače a server a nedá sa nič robiť." Tváril sa, že pracovníčky by s elánom pracovali aj dlhšie, ale "vot balšaja technika nedovolit". Tak, ako nám to predpovedal, vyšla z kancelárie posledná stránka - mladý muž a povedal, že on bol posledný a nikoho ďalšieho už nevybavia. Stálo nás tam pol tučta neúspešných.

Takže to s tým technologickým pokrokom nie je až tak ďaleko. Tu v Nórsku počítače pracujú aj cez noc, keď treba 25 hodín denne, veď ich vymysleli, aby ľudom uľahčovali prácu, a tu na Úrade sa počítače po sedem a pol hodinách práce, totálne vyčerpané, vypnú a ľudia už ďalej nemôžu pracovať. A zákazníci, či spotrebiteľia?! Tí idú bez reptania domov, veď si môžu na stredú vybrať ďalší deň dovolenky a prísť si postáť na Úrad.

Vlado Branko

Telefonujete veľa na Slovensko?

Odjakživa ma hnevala vysoká cena telefonického spojenia medzi Nórskom a Slovenskom. Minúta cez Telenor stojí 2,86 NOK; hlavne je to iritujúce v porovnaní s hovormi do iných krajín, na druhej strane zemegule. Aj do Austrálie, Nového Zélandu, či na Havajské ostrovy sa dovoľáte za oveľa menej, než korunu.

Podívejte sa na www.telefonkort.net kde je ponuka kariet, s ktorými sa dovoľáte na Slovensko za menej než korunu za minútu. Ja mám skúsenosti s Falcon kartou. Za 99 NOK cez ňu volám na pevnú linku na Slovensku asi 150 minút.

V Oslo som v jednom malom obchodíku rovno na Grönnland stanici podzemky kúpil za 90 NOK kartičku, ktorá mi mala poskytnúť 150 minút hovoru na Slovensko. Po prvých používaníach sa mi zdá, že mi to poskytnie iba asi 90 minút, ale stále je to veľmi výhodná cena.

layout a tlač BRANKO / počet výtlačkov 100

Branko Vladimír, Skogbrynet 39 D, 0283 Oslo, tlf: 22 50 49 36 / 90 99 21 75
Slovensko 0903 / 35 20 60 tlf / záznamník konto 0532.1619691 Postbanken
elektronická verzia: <http://www.slovakia.no/nsf> E-mail: nsf@slovakia.no